

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій, обліку та фінансів
Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

САВИЦЬКИЙ Іван Дмитрович

УДК 658:338.24

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ І. Д. Савицький

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
АБРАМОВА Ірина Вячеславівна
к.е.н., доцент

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
САВИЦЬКОГО Івана Дмитровича

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № __ від «__» _____ 2023 р.

Завідувач кафедри _____

к.е.н., професор _____ Дмитро ДЕМА

«__» _____ 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _ **САВИЦЬКИЙ Іван Дмитрович** захистив (ла)
кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

«__» _____ 2023 р.

АНОТАЦІЯ

САВИЦЬКИЙ Іван Дмитрович. – Механізм управління прибутком підприємства. *Рукопис*.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Поліський національний університет, 2023.

В кваліфікаційній роботі обґрунтовано теоретико-методичні та практичні аспекти механізму управління прибутком підприємства. Окреслено теоретичні аспекти формування та використання прибутку на підприємстві. Досліджено стан та особливості формування й використання прибутку мікропідприємств. Запропоновано шляхи удосконалення механізму управління прибутком мікропідприємства.

Ключові слова: управління прибутком, механізм, формування прибутку, використання прибутку, мікропідприємство.

SUMMARY

SAVITSKY Ivan Dmytrovych. - Mechanism of Enterprise Profit Management. Manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 072 "Finance, banking and insurance". – Polis National University, 2023.

The qualification work substantiates the theoretical, methodological and practical aspects of the enterprise's profit management mechanism. The theoretical aspects of the formation and use of profit at the enterprise are outlined. The state and peculiarities of the formation and use of the profit of micro-enterprises were studied. Ways to improve the mechanism of microenterprise profit management are proposed.

Key words: profit management, mechanism, profit formation, profit use, microenterprise.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методичні аспекти управління прибутком підприємства.....	8
Висновки до розділу 1.....	14
РОЗДІЛ 2. Особливості управління прибутком мікропідприємства.....	15
Висновки до розділу 2.....	21
РОЗДІЛ 3. Удосконалення механізму управління прибутком підприємства.....	22
Висновки до розділу 3.....	25
ВИСНОВКИ.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	28
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми та аналіз останніх досліджень. Механізм управління прибутком підприємства є цілісною системою спрямованою на прийняття важливих управлінських рішень щодо формування та використання прибутку на підприємстві. Наразі актуальними постають питання підвищення ефективності управління прибутком на підприємствах, оскільки воєнний стан та невизначеність, вимагають оперативного реагування на негативний вплив чинників зовнішнього середовища. Саме тому важливим є наукове обґрунтування стратегічних основ удосконалення механізму управління прибутком підприємства.

Питання, пов'язані з дослідженням особливостей функціонування підприємств, формуванням, розподілом та використанням створеного на них прибутку, широко обговорюється у працях провідних економістів. Насамперед слід відмітити дослідження Абрамової І.В., Баширова Г. В., Буй Т. Г., Фролова Н. Б., Рожко О. Д., Ковальова В. В., Журавки Ф.О., Колдовського А.В. та ін. Потри значні досягнення у зазначеному напрямі проблеми, пов'язані з удосконаленням механізму управління прибутком підприємства, потребують поглибленого вивчення та розв'язання.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є теоретико-методичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення механізму управління прибутком підприємства.

Для досягнення поставленої мети у роботі були виконані наступні завдання:

- теоретично обґрунтовано поняття прибутку підприємства та механізми управління ним;
- досліджено стан та особливості управління прибутком мікропідприємства за матеріалами ТОВ «АВРОРА АВТО»;
- запропоновано шляхи удосконалення механізму управління прибутком підприємства.

Об’єкт і предмет дослідження. Об’єктом дослідження кваліфікаційної роботи є механізм управління прибутком підприємства. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних положень щодо управління прибутком підприємства.

Методи дослідження. В основу дослідження було покладено системний підхід до вивчення ключових аспектів формування та використання прибутку на підприємстві. Для вивчення окремих питань були використані наступні методи: абстрактно-логічний – для формулювання ключових елементів механізму управління прибутком підприємства; порівняльного аналізу – для порівняння особливостей формування і використання прибутку в підприємствах різних організаційно-правових форм та видів діяльності; розрахунково-конструктивний – для оцінки ключових аспектів діяльності досліджуваного підприємства; коефіцієнтів – для визначення ключових показників ТОВ «АВРОРА АВТО»; узагальнення – для формулювання висновків і пропозицій.

Інформаційну базу дослідження склали: нормативно-правові та довідкові матеріали, наукова література, а також інформаційні ресурси мережі Інтернет, Державної служби статистики України, фінансова звітність ТОВ «АВРОРА АВТО» тощо.

Елементи наукової новизни одержаних результатів. В процесі розвідки отримано результати SWOT-аналізу, які дозволили виокремити переваги мікропідприємств, серед яких мобільність та здатність швидко реагувати на виклики зовнішнього середовища визнано ключовими.

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення та пропозиції щодо управління прибутком підприємства, отримані за результатами дослідження можуть бути використані у діяльності мікропідприємств, а також при вивченні навчальних дисциплін фінансового спрямування у вищій школі.

Перелік публікацій автора за темою дослідження. Основні положення кваліфікаційної роботи були викладені в тезах автора. Зокрема:

1). Савицький І.Д. Аналітична оцінка рентабельності ТОВ "АВРОРА АВТО". Збірник праць учасників ІХ Всеукраїнської науково-практичної

інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (27 жовтня 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023.

2). Савицький І.Д. Особливості управління прибутком мікропідприємства
Збірник праць учасників студентської науково-практичної конференції
«Студентські читання 2023» (30 листопада 2023 р.). Житомир : Поліський
національний університет, 2023.

3). Савицький І.Д. Теоретичні аспекти формування прибутку на підприємстві. Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу : зб. праць учасників II Міжнар. наук.-практ. конф. (9-10 листоп. 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Основний текст роботи викладено на 27 сторінках комп'ютерного тексту. Ілюстративний матеріал представлено у вигляді 4 таблиць та 5 рисунків. Структурно робота включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел (40 найменувань), додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Прибуток є головним і водночас підсумковим показником фінансових результатів господарської діяльності підприємства. Він є однією з ключових категорій виробництва та віддзеркалює частку додаткової вартості, що лишається на підприємстві після здійснення виробничих витрат. Важливість процесу формування та використання прибутку на підприємстві вказує на актуальність теми дослідження й необхідність теоретичного обґрунтування вище окреслених процесів.

В умовах ринку прибуток на підприємстві виконує функції прямої дії: оцінювальну, стимулюючу, госпрозрахункову та регулюючу. Кожна з них ілюструє роль та значення прибутку в господарській діяльності підприємства. Оцінювальна – дозволяє визначити величину надходжень від здійснення різного роду діяльності підприємства. Госпрозрахункова – покривати за рахунок отриманих доходів понесені витрати. Стимулююча – мотивувати до ефективніших результатів діяльності. Регулююча може істотно поліпшити результати роботи підприємства за умови ефективного менеджменту і контролю господарської діяльності.

Функції непрямой дії з першого погляду істотно вплинути на результати роботи підприємства не можуть. Проте у перспективі їх роль може стати ключовою. Відтворювальна функція прибутку дозволяє підприємству використовувати власні фінансові ресурси, які залишилися на підприємстві після розподілу, на розширення господарської діяльності шляхом придбання предметів та засобів виробництва, збільшення обсягів та асортименту продукції. Облікова функція дозволяє вести спостереження за надходженнями та витратами й фіксувати результати роботи підприємства. Узагальнююча вказує на роль прибутку як підсумкового показника діяльності підприємства (рис. 1.1).

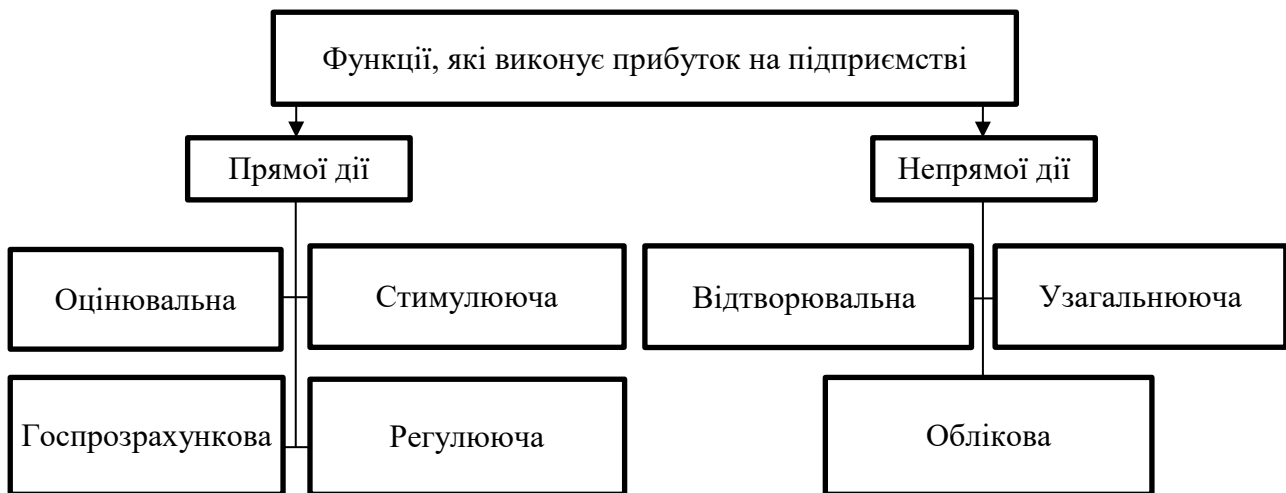

Рис. 1.1. Функції, які виконує прибуток на підприємстві

Джерело: побудовано на основі [2].

Водночас, підвищення ефективності діяльності підприємств потребує пошуку резервів зростання масштабів виготовлення і реалізації продукції, зниження собівартості. Визначення основних напрямів пошуку резервів збільшення прибутку передбачає оцінку факторів, що впливають на його величину. Серед них варто виокремити зовнішні і внутрішні. Зовнішні фактори – це законодавча база, фінансово-економічне і політичне становище в країні, державна підтримка та регулювання, податкові ставки і пільги, штрафні санкції та ін. Ці фактори не залежать від діяльності підприємства, але можуть значно вплинути на розмір прибутку [2].

Також впливають на процес одержання прибутку внутрішні виробничі фактори: продуктивність роботи обладнання і його якість, застосування прогресивних матеріалів й сучасних технологій, кваліфікація і продуктивність праці персоналу тощо. До позавиробничих чинників належать: збутова і природоохоронна діяльність підприємства, маркетингова політика та реклама продукції, соціальні умови праці, побуту працівників, наявна система контролю тощо (рис. 1.2). Практика господарської діяльності підприємств доводить, що саме позавиробничі чинники такі як реклама або ефективна маркетингова політика можуть відігравати ключову роль і принести підприємству додатковий прибуток.

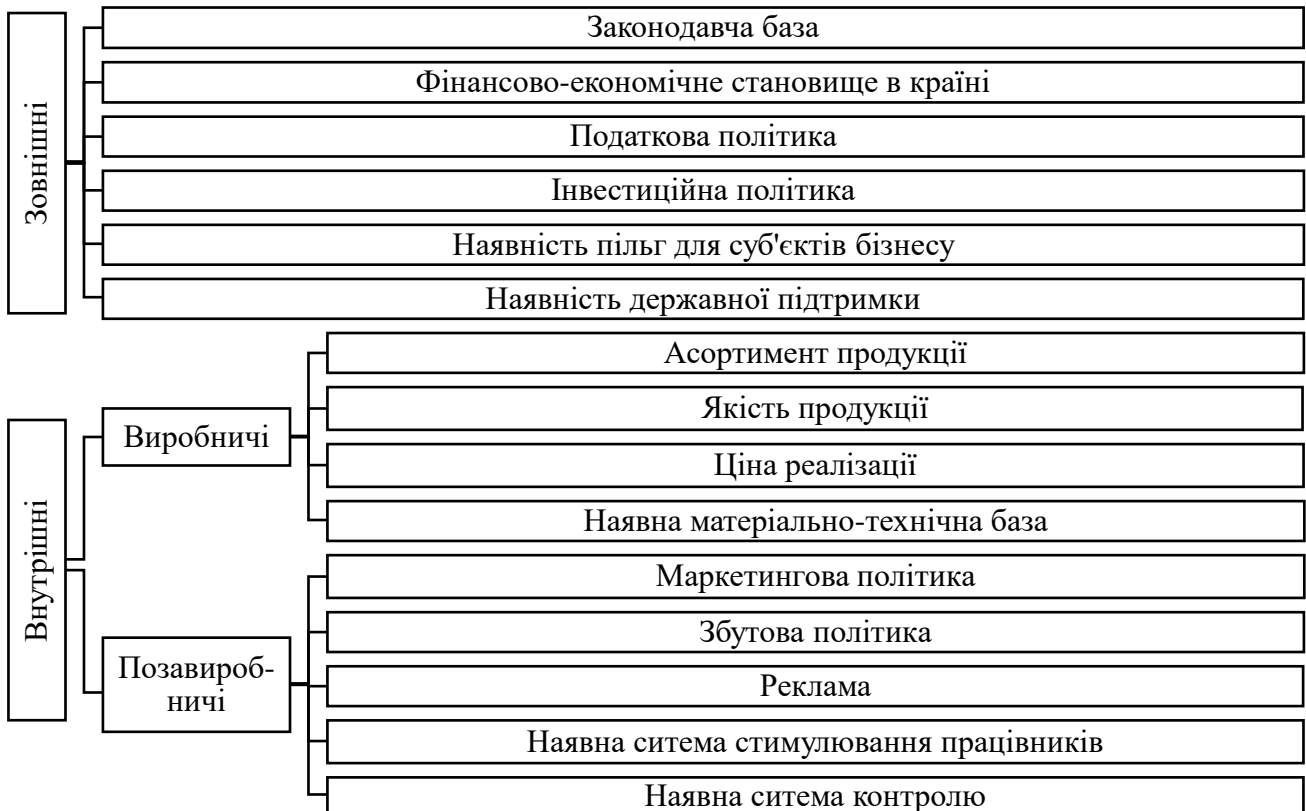

Рис. 1.2. Фактори, які впливають на величину прибутку

Джерело: побудовано на основі [5].

Формування прибутку розпочинається з моменту, коли підприємство реалізувало продукцію і сплатило непрямі податки, за мінусом собівартості продукції підприємство отримує перший фінансовий результат – валовий прибуток (збиток). На цьому етапі відбувається сплата підприємством непрямих податків, таких як, податок на додану вартість та акцизний податок, за умови, що підприємство реалізує підакцизні товари. При подальших операціях важливо врахувати інші операційні доходи і інші операційні витрати, фінансові та інвестиційні доходи і витрати, а також суму податку на прибуток підприємства.

Варто зауважити, що фінансова та інвестиційна діяльність можуть мати суттєвий вплив на величину прибутку. Вивільнення з господарського обороту коштів та раціональне їх використання для придбання різного роду фінансових чи інвестиційних активів можуть суттєво збільшити величину прибутку підприємства. Механізм формування чистого прибутку проілюстровано на рис. 1.3.

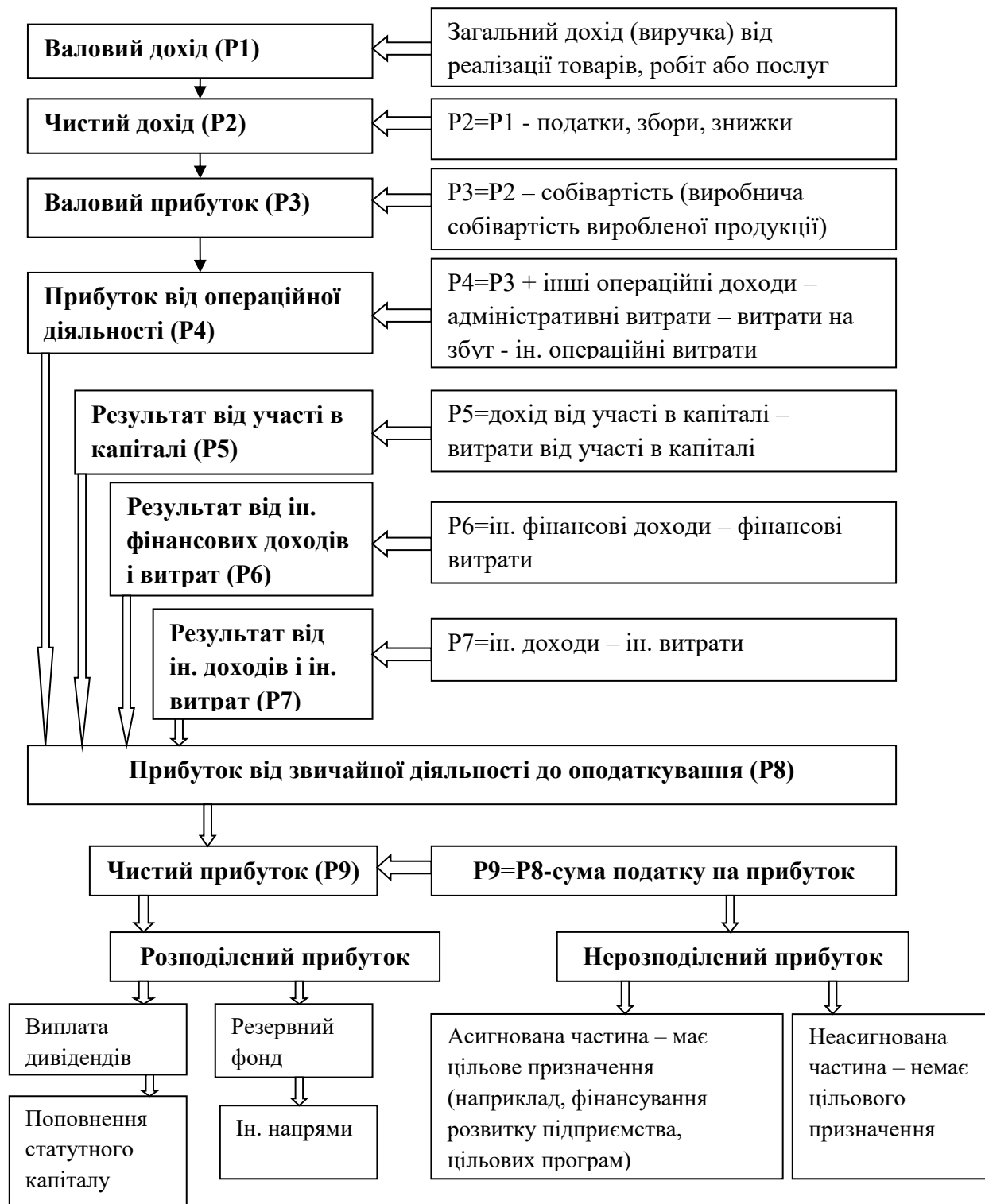

Рис. 1.3. Механізм формування чистого прибутку на підприємстві

Джерело: побудовано за даними [1]

Питання ефективності розподілу прибутку підприємств є одним з найбільш обговорюваних у сфері фінансового менеджменту. Першочерговими напрямками

розподілу прибутку є виплата дивідендів власникам, яка ілюструє їх фінансовий інтерес у господарській діяльності підприємства. Наступний напрям – це поповнення статутного капіталу, що дозволяє здійснювати розвиток підприємства, освоювати нові види виробництва і реалізації продукції. Важливим напрямом використання прибутку є формування резервного фонду, який виконує роль фінансової «подушки» за умови впливу несприятливих чинників на господарську діяльність підприємства. Іншими напрямками використання прибутку є стимулювання працівників, надання матеріальних допомог тощо.

Досить часто на підприємствах з'являється певна сума нерозподіленого прибутку, тобто певні кошти, які лишаються після розподілу. Підприємство може певну асигновану частину цих коштів використовувати за цільовим призначенням – на фінансування певних програм, наприклад екологічних, соціальних, щодо підвищення кваліфікації працівників тощо. Інколи після розподілу прибутку залишається, так звана неасигнована його складова – це кошти, які не мають цільового призначення і можуть бути використані власниками на будь-які цілі.

Науковці зауважують, що ефективність розподілу прибутку залежить від багатьох факторів [2]. По-перше – це наявність стратегії розвитку підприємства. Чітко спланована діяльність завжди ефективніша за хаотичну, а наявність довгострокового плану розвитку позитивно впливає на результати діяльності підприємства. По-друге, наявність ефективної системи менеджменту. Ефективний менеджмент – це запорука формування і розподілу прибутку згідно з визначеними напрямками. По-третє, для кожного підприємства важливим є наявність системи обліку та контролю за використанням прибутку.

Таким чином можна стверджувати, що прибуток є важливим показником ефективності роботи будь-якого підприємства. Прибуток формується і використовується згідно з затвердженими планами розвитку підприємства. На величину прибутку мають вплив різні фактори. Серед них особливу увагу слід

приділити зовнішнім і внутрішнім. Аби підвищити прибуток підприємства ним слід управляти, а також здійснювати облік та контроль використання.

Наявна на підприємстві система фінансового менеджменту дозволяє поліпшити результати його господарської діяльності. Важливо аби у сучасних умовах система фінансового менеджменту була побудована відповідно до принципів прозорості, об'єктивності, оперативності, адаптивності, відповідальності тощо. Принцип прозорості означає, що рішення, які приймаються фінансовими менеджерами мають бути чіткими, зрозумілими, побудованими на реалістичних показниках й узгодженими з потребами та інтересами не лише власників, а й працівників підприємства. Принцип об'єктивності означає, що в ході прийняття управлінських рішень, менеджери повинні спиратися на об'єктивні фактори розвитку підприємства.

Принцип оперативності означає, що рішення мають прийматися оперативно, відповідно до наявних вимог господарської діяльності підприємства. Принцип адаптивності означає, що рішення мають бути гнучкими й відповідати поточні ситуації на підприємстві й в країні в цілому. Підприємство повинно швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища, лише за таких умов воно матиме шанс на успіх. Принцип відповідальності означає, що рішення мають прийматися виважено, а менеджер повинен нести персональну відповідальність за результати їх реалізації.

Для реалізації вище окреслених принципів менеджер володіє набором інструментів, серед яких ключовими є планування, облік і контроль проведених заходів. Поточне та перспективне планування фінансових результатів діяльності підприємства дозволяє сформуванню чіткого бачення величини, обсягів і джерел надходжень прибутку. Стратегічний план дозволяє окреслити стратегію розвитку підприємства, в т.ч. й можливість отримання прибутку. Чіткий облік надходжень і витрат грошових коштів, формування фінансових результатів і прибутку дозволяє поліпшити ефективність господарських операцій. Систематичний контроль має позитивний вплив на прибуток підприємства.

Висновки до розділу 1

1. Встановлено, що прибуток є ключовим показником господарської діяльності підприємства. Він дозволяє збільшувати обсяги виробництва і поліпшувати результати роботи суб'єкта господарювання. Прибуток формується і використовується відповідно до плану розвитку підприємства, який затверджується його керівником. Проте, яким би успішним не був бізнес, без ефективної системи управління прибутком, досягти підвищення його показників практично не можливо.

2. Доведено, що на величину прибутку впливають фактори внутрішнього та зовнішнього середовища. Обґрунтовано, що нормативно-правове регулювання, економічна ситуація в країні, ринкове становище підприємства, конкуренція є зовнішніми чинниками, які визначають величину прибутку. Серед внутрішніх чинників акцентовано увагу на кадровому, матеріально-технічному, маркетингово-збутовому забезпеченні діяльності підприємства.

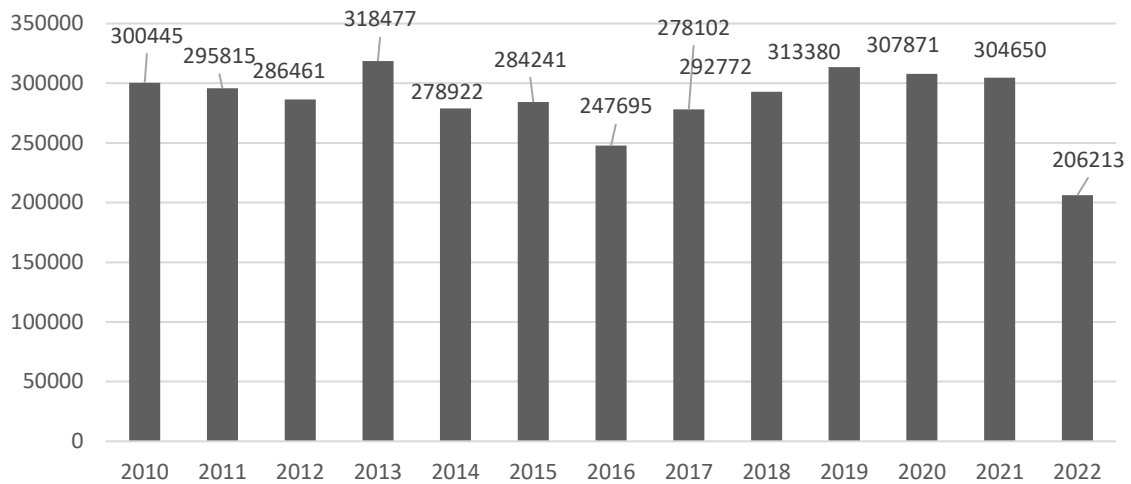
3. Аргументовано, що управління прибутком повинно здійснюватися відповідно до принципів прозорості, адаптивності, ефективності та об'єктивності. Визначено, що для ефективного управління прибутком на підприємстві має бути сформована система фінансового менеджменту, яка через такі важелі як облік, планування і контроль може забезпечити його зростання й поліпшити ведення господарської діяльності суб'єкта бізнесу в цілому.

РОЗДІЛ 2.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ МІКРОПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ "АВРОРА АВТО"

Управління прибутком є важливою складовою господарської діяльності будь-якого підприємства. Суб'єкти підприємства в Україні поділяються за масштабами здійснення операцій на великі, середні, малі та мікропідприємства. На великих та середніх об'єктах система фінансового менеджменту є багаторівневою й доволі складною. Вона складається з відділів, які налагоджують взаємозв'язки з різними структурами на підприємстві, забезпечуючи таким чином прибуткову роботу. Малі та мікропідприємства відрізняють невеликою чисельністю працюючих, незначними грошовими оборотами, відсутністю чисельних структурних підрозділів та відділів. Проте це не означає, що тут не важливою є система управління, навпаки, наявність останньої здатна підвищити ефективність та прибутковість діяльності цих підприємств.

Варто зауважити, що війна, яка триває в Україні з 2022 р. негативно позначилася на прибутковості усіх без винятку суб'єктів українського бізнесу. Проте за оцінками аналітиків, найбільше постраждали від воєнних дій саме мікропідприємства. Вони втратили найбільше оборотного капіталу, основних засобів виробництва, понесли інші втрати. Варто зауважити, що частка мікропідприємств в Україні до війни була доволі вагомою, проте у динаміці їх кількість зменшувалася (рис. 2.1). Саме мікропідприємства виявилися надзвичайно вразливими до викликів зовнішнього середовища й не змогли продовжувати свій бізнес. Чимало власників таких підприємств вимушені були закрити справу або релокуватися у більш безпечні регіони. Мікропідприємства на окупованих територіях та на територіях ведення військових дій припинили свою діяльність. Можна стверджувати, що для економіки України це істотні втрати.

**Рис. 2.1. Динаміка кількості мікропідприємств України
впродовж 2010-2022 рр.**

Джерело: побудовано за даними Державної служби статистики України.

В межах дослідження нами було акцентовано увагу на управлінні прибутковістю товариства з обмеженою відповідальністю «АВРОРА АВТО» (далі «Товариство»), яке є мікропідприємством. Управління товариством здійснюється через загальні збори учасників. Проте особливістю цього товариства є те, що його засновником є лише один учасник, який і приймає одноосібні рішення щодо управління ним. Товариство складає фінансову звітність мікропідприємства.

Фінансова звітність мікропідприємства відрізняється від звітності звичайного суб'єкта бізнесу тим, що охоплює лише дві форми звітності, яка включає обмежений перелік показників. Зокрема у балансі досліджуваного підприємства зазначається вартість необоротних активів у складі яких наявні лише основні засоби виробництва. Склад необоротних активів обмежується запасами матеріалів, поточною дебіторською заборгованістю, грошовими коштами й іншими видами необоротних активів. Щодо пасивів, то тут домінуючого значення набувають поточна кредиторська заборгованість і власний капітал. Показники фінансової звітності підприємства дозволяють провести оцінку його фінансового стану (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Оцінка фінансового стану підприємства ТОВ «АВРОРА АВТО», тис. грн

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. у % до 2020 р.
Загальна вартість активів	4055,2	6944,4	8859,9	у 2,2 рази
Вартість необоротних активів	1299,0	1037,4	1063,1	81,8
Вартість оборотних активів	2756,2	5907,0	7796,8	у 2,8 разів
Дебіторська заборгованість	1538,2	2575,3	4059,2	у 2,6 рази
Виробничі запаси	912,9	318,4	508,3	55,7
Кредиторська заборгованість	2244,2	2035,6	1365,6	60,9
Власний капітал	400,0	400,0	400,0	-
Залучений капітал	2551,8	4922,3	6220,7	у 2,4 рази
Коефіцієнт співвідношення необоротних і оборотних активів	0,47	0,02	0,14	х
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	2,12	57,1	7,3	х

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства.

Дані табл. 2.1 свідчать про те, що загальна вартість активів на підприємстві впродовж трьох років зросла у понад два рази. При цьому вартість необоротних активів зменшилася на 20 %, ключовою причиною чого стало зростання темпів зносу основних засобів виробництва більш швидкими темпами ніж їх оновлення. Вартість оборотних активів у 2022 р. зросла у 2,8 рази проти 2020 р., а дебіторської заборгованості у 2,6 разів. Таку ситуацію можна пояснити як зростанням обсягів виробництва, так і збільшенням вартості сировини та матеріалів необхідних для забезпечення господарської діяльності підприємства.

Аналіз пасивів засвідчив, що величина власного капіталу впродовж звітного періоду залишалася на підприємстві без змін. Величина залученого капіталу зросла у 2022 р. в порівнянні з 2020 р. у 2,4 рази. Коефіцієнт співвідношення необоротних та оборотних активів засвідчив, що на підприємстві впродовж 3-х років домінували необоротні активи. Їх частка у 2020 р. становила 47 % у загальній величині активів підприємства і зменшилася до 2% у 2021 р. У 2022 р. необоротні активи займали 14 % по відношенню до оборотних активів.

Очевидно, що впродовж досліджуваного періоду оборотні активи домінували на підприємстві. Найбільш істотною їх частка була у 2021 р.

Дані табл. 2.1. засвідчують, що система управління на підприємстві є недостатньо ефективною. Зокрема зростання темпів зносу основних засобів, нерівномірний розподіл оборотних і необоротних активів засвідчують про наявність прогалин у цьому напрямі. Крім того у перспективі негативно позначитися на прибутковості підприємства може зростання дебіторської та кредиторської заборгованостей. Керівництву слід звернути увагу на окреслені недоліки й вжити заходів за для як найшвидшого їх усунення.

Стабільність фінансового стану підприємства та його прибутковість істотно залежить від його ділової активності, тобто від поведінки на ринках сировини, збуту продукції тощо.

Таблиця 2.2

Оцінка ділової активності ТОВ «АВРОРА АВТО»

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. у % до 2020 р.
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	13 329,6	26 448,6	30 120,5	у 2,3 рази
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,8	4,5	3,9	81,3
Тривалість обороту оборотних активів, дні	76	81	94	123,7
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	14,6	83,1	59,3	у 4,1 рази
Тривалість обороту запасів, днів	25	4	6	24
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, днів	5,9	13,0	22,1	у 3,7 рази
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, дні	62	28	17	27
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	33,3	66,1	75	у 2,3 рази
Тривалість обороту власного капіталу, дні	11	6	5	45

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства.

Ключовими показниками, які ілюструють ділову активність підприємства є показники оборотності (табл. 2.2). Зокрема, коефіцієнт оборотності оборотних

активів засвідчив, що у 2020 р. вони оберталися 4,8 рази, що майже на 20 % швидше ніж у 2022 р. Разом з тим, цей показник свідчить, що у 2020 р. на 1 грн оборотних активів підприємство отримало 4,8 грн чистого доходу від реалізації, у 2021 р. – 4,5 грн, у 2022 р. – 3,9 грн. Тобто оборотність оборотних активів впродовж досліджуваного періоду уповільнилася, так само як і зменшила віддача коштів на вкладений у оборотні активи капітал.

Тривалість перебування оборотних активів у господарській діяльності підприємства у 2020 р. становила 76 днів, у 2021 р. – 81 день, у 2022 р. – 94 дні. Показник тривалості засвідчує, що оборотність оборотних активів впродовж 2020-2022 рр. уповільнилася на 23 %, що є свідченням зниження ефективності їх використання на підприємстві. На противагу коефіцієнту оборотності оборотних активів коефіцієнт оборотності виробничих запасів зріс впродовж досліджуваного періоду у 4,1 рази, а тривалість оборотності запасів пришвидшилася з 25 днів у 2020 р. до 6 днів у 2022 р. або на 86 %.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості засвідчив, що у 2020 р. вона оберталася на підприємстві за рік майже 6 разів, і до 2022 р. зріс у 3,7 разів. Водночас тривалість кредиторської заборгованості зменшилася з 62 днів у 2020 р. до 17 днів у 2022 році. Така динаміка є свідченням прийняття ефективних управлінських рішень щодо розрахунків за кредиторською заборгованістю. Коефіцієнт оборотності власного капіталу з одного боку засвідчує, що у 2020 р. він обертався 33 рази, а у 2022 р. вже 75 разів. З іншого боку цей показник демонструє, що на 1 грн чистого доходу від реалізації у 2020 р. припадало 33 грн власного капіталу, а у 2022 р. вже 75 грн, що вказує на поліпшення ефективності його використання. Тривалість обороту власного капіталу пришвидшилася з 11 днів у 2020 р. до 5 днів у 2022 р.

Іншими показниками, які характеризують ефективність прийняття управлінських рішень щодо формування та використання прибутку є показники рентабельності (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Оцінка рентабельності ТОВ «АВРОРА АВТО», %

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. у % до 2020 р.
Чистий прибуток, тис. грн	301,3	512,7	506,0	у 1,6 рази
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	11 567,2	24 405,5	27 831,6	у 2,4 рази
Разом витрати, тис. грн	13 453,4	25 873,3	29 773,5	у 2,3 рази
Рентабельність операційної діяльності	2,6	2,1	1,8	69,2
Рентабельність підприємства	2,2	2,0	1,7	77,3
Рентабельність статутного капіталу	75	128,2	126,5	у 1,6 рази
Рентабельність активів	7,4	7,4	5,7	77
Рентабельність основних засобів	23,2	49,4	47	у 2,3 рази

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства.

Дані таблиці свідчать, що чистий прибуток підприємства зріс з 301,3 тис. грн у 2020 р. до 506 тис. грн у 2022 р. або у 1,6 рази. Разом із зростанням прибутку зростала собівартість реалізованої продукції з 11 567,2 тис. грн у 2020 р. до 29 773,5 тис. грн у 2022 р. або у 2,3 рази. Варто зауважити, що темпи зростання собівартості були вищими ніж темпи зростання чистого прибутку, що вказує на невірні управлінські рішення, прийняті керівництвом підприємства у цьому напрямі. Разом із зростанням собівартості зростали і інші виробничі витрати на підприємстві.

Рентабельність операційної діяльності у 2020 р. становила 2,6 %, що майже на 30 % більше ніж у 2022 р. Рентабельність господарської діяльності підприємства у 2020 р. становила 2,2 % проти 1,7 % у 2022 р. Очевидно, що показники рентабельності операційної і господарської діяльності перебувають на низькому рівні. Водночас варто зауважити про достатні показники рентабельності статутного капіталу, який у 2020 р. становив 75 %, а у 2022 р. зріс до 126,5 % або у 1,6 рази. Рентабельність активів впродовж досліджуваного періоду зменшилася з 7,4 % у 2020 р. до 5,7 % у 2022 р. Рентабельність основних засобів впродовж трьох останніх років показувала позитивну динаміку до зростання й становила 47 % у 2022 р. проти 23,2 % у 2020 р. Аналіз рентабельності підприємства вказав на наявність прогалин в прийнятті

управлінських рішень щодо формування, розподілу й використання прибутку на підприємстві. Зокрема, зростання швидкими темпами собівартості та загальновиробничих витрат вказує на наявні на підприємстві управлінські проблеми.

Висновки до розділу 2

1. Встановлено, що війна, яка триває в Україні з 2022 р. негативно позначилася на прибутковості усіх без винятку суб'єктів українського бізнесу. Проте за оцінками аналітиків, найбільше постраждали від воєнних дій саме мікропідприємства. Вони втратили найбільше оборотного капіталу, основних засобів виробництва, понесли інші втрати. Варто зауважити, що частка мікропідприємств в Україні до війни була доволі вагомою, проте у динаміці їх кількість зменшувалася

2. Аргументовано, що мікропідприємства виявилися надзвичайно вразливими до викликів зовнішнього середовища й не змогли продовжувати свій бізнес. Чимало власників таких підприємств вимушені були закрити справу або релокуватися у більш безпечні регіони. Мікропідприємства на окупованих територіях та на територіях ведення військових дій припинили свою діяльність. Можна стверджувати, що для економіки України це істотні втрати.

3. В межах дослідження нами було акцентовано увагу на управлінні прибутковістю ТОВ «АВРОРА АВТО», яке є мікропідприємством. Управління товариством здійснюється через загальні збори учасників. Проте особливістю цього товариства є те, що його засновником є лише один учасник, який і приймає одноосібні рішення щодо управління ним. Виявлено наявні на підприємстві управлінські проблеми, про що засвідчили низькі показники ділової активності та прибутковості, а також зростання пришвидшеними темпами собівартості продукції й загальновиробничих витрат.

РОЗДІЛ 3.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Дослідження механізму управління прибутком підприємства довело, що він є складною системою, яка складається з низки елементів, ключовими з яких є зовнішні важелі та стимули регулювання підприємницької діяльності серед яких на особливу увагу заслуговують правове, фінансове, трудове й інше економічне забезпечення, ринкове середовище тощо. На особливу увагу заслуговують і внутрішні чинники прибутковості підприємства серед яких: наявність ресурсної бази, кваліфікація персоналу, наявна система фінансування господарської діяльності, управління прибутком тощо.

За для розробки пропозицій по вдосконаленню механізму управління прибутком мікропідприємства ТОВ «АВРОРА АВТО», нами було прийнято рішення провести SWOT-аналіз викликів, загроз, а також певних позитивних моментів у його функціонуванні. Результати проведеної розвідки проілюстровано в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

SWOT-аналіз ТОВ «АВРОРА АВТО»

Середовище	Позитивний вплив	Негативний вплив
Внутрішнє	<i>Сильні сторони:</i>	<i>Слабкі сторони:</i>
	<ul style="list-style-type: none"> - актуальний вид діяльності: технічне обслуговування автотранспорту й надання послуг з перевезення речей; - наявність інструментів швидкого реагування на зміну ринкової кон'юнктури; - мобільність бізнесу. 	<ul style="list-style-type: none"> - невелика кількість працівників; - недостатня ресурсна база; - невисокий фінансовий потенціал; - висока конкуренція на ринку автотранспортних послуг.
Зовнішнє	<i>Можливості:</i>	<i>Загрози:</i>
	<ul style="list-style-type: none"> - розширення бізнесу у зв'язку з високою потребою в технічному обслуговуванні автотранспорту; - іноземні інвестиції; - вивчення закордонного досвіду функціонування мікропідприємств. 	<ul style="list-style-type: none"> - продовження активної фази воєнних дій; - продовження падіння економіки внаслідок війни; - невизначеність макро-економічної політики; - залежність від кредиторів.

Джерело: побудовано на основі [9, 12].

Безперечно вивчено не весь діапазон чинників, які діють на підприємство. Проте допускаємо, що наголошено на ключових з них. Зокрема сильними сторонами діяльності підприємства вважаємо актуальний вид діяльності. В умовах війни ремонт автотранспортних засобів є вкрай важливим, як для військових, так і для цивільного населення. Крім того, надання послуг з перевезення речей є важливим для внутрішньо переміщених осіб, а також для осіб, які прийняли рішення виїздити закордон. По-друге, мікропідприємство володіє інструментами швидкого реагування на виклики зовнішнього середовища. Зокрема, це мобільність бізнесу. Тобто мікро розміри підприємства дозволяють йому швидко і без втрат релокуватися залежно від військової ситуації.

Серед слабких сторін слід акцентувати увагу на невеликій кількості працівників підприємства. Фактично виконання крупних замовлень унеможлиблюється через брак робочої сили на підприємстві. По-друге, недостатня ресурсна база підприємства, тобто зношеність обладнання та недостатність новітніх аналогів, унеможлиблюють ремонт сучасної і дорогої автотехніки. Невисокий фінансовий потенціал підприємства викликаний його мікро розмірами, не дозволяє власнику своєчасно і у повному обсязі провести модернізацію основних засобів виробництва, поповнити кадровий потенціал. По-третє, негативний вплив на прибутковість ТОВ «АВРОРА АВТО» має доволі висока конкуренція на ринку автотранспортних послуг.

Щодо можливостей, воєнні дії на території країни активізують використання військової автотехніки, яка звичайно потребує ремонту, зношується і цивільний автотранспорт. Тому послуги даного підприємства є актуальними як для військового, так і для мирного часу. Додаткові можливості для розвитку підприємства і зростання його прибутковості відкривають іноземні інвестиції. Вивчення закордонного досвіду ведення мікробізнесу теж має позитивний вплив на роботу підприємства.

Загроза продовження активної фази воєнних дій має негативний вплив на економіку країни в цілому і на діяльність досліджуваного підприємства зокрема.

Падіння економіки країни зменшує платоспроможний попит й можливості для розвитку бізнесу. Невизначеність макроекономічної політики, зумовлена воєнними діями на території України, негативно позначається на інвестиційній привабливості останньої, а отже стримує розвиток бізнесу.

З огляду на проведений SWOT-аналіз, удосконалення механізму управління прибутком підприємства вбачаємо доцільним через систематизацію інструментів, які використовує менеджер для виконання своїх функцій (рис. 3.2).

Таблиця 3.2

Систематизація інструментів управління прибутком підприємства

Механізм	Інструмент	Мета використання	Зв'язок з механізмами (очікувані результати)
Механізм регулювання стійкості розвитку	Аналіз	Визначення проблем, пов'язаних з формуванням та використанням прибутку на підприємстві	Стійкий розвиток підприємства
	Заходи впливу	Вжиття заходів пов'язаних з регулюванням фінансово-господарської діяльності підприємства	
	Контроль	Перевірка доцільності, якості та ефективності вжитих заходів	
Механізм регулювання внутрігосподарської діяльності	Оптимізація витрат	Пошук більш дешевої сировини, оптимізація загально збутових витрат, адміністративних витрат тощо	Зростання прибутковості
	Формування резервів	Вдосконалення системи розподілу та використання прибутку, спрямування частини коштів на формування резервного фонду	
	Управління основними засобами виробництва	Аналіз складу і структури основних засобів виробництва, оптимізація основних фондів.	
Механізм регулювання ринкової поведінки	Управління конкурентоздатністю підприємства	Підвищення конкурентоспроможності послуг підприємства	Посилення позицій підприємства на ринку
	Формування маркетингової політики	Вивчення внутрішніх і зовнішніх ринків	
	Реклама товарів та послуг	Формування рекламної продукції відповідно до потреб виробництва	

Джерело: побудовано на основі [3, 4, 9, 16].

Отже, встановлено, що сильними сторонами розвитку суб'єктів мікробізнесу є їх мобільність та здатність швидко реагувати на виклики

зовнішнього середовища. До недоліків слід віднести недостатню ресурсну базу, невелику кількість працівників і, як наслідок, неможливість виконувати значні обсяги замовлень. Ключовими загрозами для будь-яких бізнесових суб'єктів на сьогодні залишаються воєнні дії на території України, невизначеність макроекономічної політики, падіння економіки, зниження інвестиційної привабливості країни, внаслідок вище окреслених подій.

Висновки до розділу 3

1. Встановлено, що механізм управління прибутком підприємств, в тому числі і суб'єктів мікробізнесу, потребує постійного вдосконалення у зв'язку із зовнішніми викликами та внутрішніми фінансово-економічними проблемами. Доведено, що головну увагу у цьому процесі слід приділити важелям впливу на цей процес. Серед них такі як оптимізація структури капіталу та основних засобів виробництва, підбір кадрів, наявні і потенційні фінансові ресурси та джерела їх утворення, резерви тощо.

2. Обґрунтовано, що ключовими загрозами для будь-яких бізнесових суб'єктів на сьогодні залишаються воєнні дії на території України, невизначеність макроекономічної політики, падіння економіки, зниження інвестиційної привабливості країни, внаслідок вище окреслених подій. Проте мікропідприємства мають порівняно з іншими господарюючими суб'єктами мають такі переваги як можливість швидко релокуватися, переорієнтуватися на потреби ринку відповідно до внутрішньої та зовнішньої ситуації в країні.

ВИСНОВКИ

1. Встановлено, що прибуток є ключовим показником господарської діяльності підприємства. Він дозволяє збільшувати обсяги виробництва і поліпшувати результати роботи суб'єкта господарювання. Прибуток формується і використовується відповідно до плану розвитку підприємства, який затверджується його керівником. Проте, яким би успішним не був бізнес, без ефективної системи управління прибутком, досягти підвищення його показників практично не можливо.

2. Доведено, що на величину прибутку впливають фактори внутрішнього та зовнішнього середовища. Обґрунтовано, що нормативно-правове регулювання, економічна ситуація в країні, ринкове становище підприємства, конкуренція є зовнішніми чинниками, які визначають величину прибутку. Серед внутрішніх чинників акцентовано увагу на кадровому, матеріально-технічному, маркетингово-збутовому забезпеченні роботи суб'єкта бізнесу.

3. Аргументовано, що управління прибутком повинно здійснюватися відповідно до принципів прозорості, адаптивності, ефективності та об'єктивності. Визначено, що для ефективного управління прибутком на підприємстві має бути сформована система фінансового менеджменту, яка через такі важелі як облік, планування і контроль може забезпечити його зростання й поліпшити ведення господарської діяльності суб'єкта бізнесу в цілому.

4. Обґрунтовано, що війна, яка триває в Україні з 2022 р. негативно позначилася на прибутковості усіх без винятку суб'єктів українського бізнесу. Проте за оцінками аналітиків, найбільше постраждали від воєнних дій саме мікропідприємства. Вони втратили найбільше оборотного капіталу, основних засобів виробництва, понесли інші втрати. Варто зауважити, що частка мікропідприємств в Україні до війни була доволі вагомою, проте у динаміці їх кількість зменшувалася

5. Доведено, що мікропідприємства виявилися надзвичайно вразливими до викликів зовнішнього середовища й не змогли продовжувати свій бізнес. Чимало

власників таких підприємств вимушені були закрити справу або релокуватися у більш безпечні регіони. Мікропідприємства на окупованих територіях та на територіях ведення військових дій припинили свою діяльність. Можна стверджувати, що для економіки України це істотні втрати.

6. В межах дослідження нами було акцентовано увагу на управлінні прибутковістю ТОВ «АВРОРА АВТО», яке є мікропідприємством. Управління товариством здійснюється через загальні збори учасників. Проте особливістю цього товариства є те, що його засновником є лише один учасник, який і приймає одноосібні рішення щодо управління ним. Виявлено наявні на підприємстві управлінські проблеми, про що засвідчили низькі показники ділової активності та прибутковості, а також зростання пришвидшеними темпами собівартості продукції й загальновиробничих витрат.

7. Встановлено, що механізм управління прибутком підприємств, в тому числі і суб'єктів мікробізнесу, потребує постійного вдосконалення у зв'язку із зовнішніми викликами та внутрішніми фінансово-економічними проблемами. Доведено, що головну увагу у цьому процесі слід приділити важелям впливу на цей процес. Серед них такі як оптимізація структури капіталу та основних засобів виробництва, підбір кадрів, наявні і потенційні фінансові ресурси та джерела їх утворення, резерви тощо.

8. Обґрунтовано, що ключовими загрозами для будь-яких бізнесових суб'єктів на сьогодні залишаються воєнні дії на території України, невизначеність макроекономічної політики, падіння економіки, зниження інвестиційної привабливості країни, внаслідок вище окреслених подій. Проте мікропідприємства мають порівняно з іншими господарюючими суб'єктами мають такі переваги як можливість швидко релокуватися, переорієнтуватися на потреби ринку відповідно до внутрішньої та зовнішньої ситуації в країні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова І. В. Аналітична оцінка результатів роботи сільськогосподарських підприємств в умовах невизначеності. *Економічні горизонти*. 2022. № 3(21), 83–90. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(21\).2022.263105](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(21).2022.263105)
2. Абрамова І. В. Досягнення, проблеми та перспективи функціонування й обігу аграрних розписок в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 2. С. 273-279. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-2-273-279A>
3. Абрамова І. В. Стан і пріоритети фінансової інклюзії в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. №10. С. 294–300. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-10-294-300>
4. Абрамова І. В. Стан та перспективи фінансового забезпечення сільського розвитку. *Науковий журнал «Наукові горизонти», «Scientific Horizons»*. № 5 (68). Житомир, ЖНАЕУ, 2018 р. С. 44-51.
5. Абрамова І. В. Фінансова підтримка сільського розвитку: європейський досвід. *Науковий журнал «Наукові горизонти», «Scientific Horizons»*. № 4 (77), 2019 р. С. 21-26.
6. Абрамова І.В. Фінансові важелі державної підтримки сільського розвитку: європейський досвід і вітчизняні реалії. *Проблеми економіки*. № 3 (49), 2021. С. 132-140. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-3-132-139>
7. Абрамова І.В., Кирилович О.Ф. Аналітична оцінка фінансових результатів діяльності підприємств житлово-комунального господарства. *Науковий журнал «Наукові горизонти», «Scientific Horizons»*. № 9 (82), 2019 р. С. 13-19.
8. Аніловської Г. Я., Висоцької І. Б. Фінанси підприємств : навч. посібник. Львів ДУВС, 2018. 440 с. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/>
9. Баширова Г. Особливості нормативного регулювання бухгалтерського обліку податку на прибуток в Україні та Азербайджані. *Міжнародний науковий*

журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. 2019. № 3. С. 29-36.
URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2019_3_6

10. Берест М. М.. Фінансовий аналіз : навч. посіб. : Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с. URL : <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/18549/1/2017-F>

11. Біда С. А. Податок на прибуток підприємств: основні нововведення Податкового кодексу України. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. № 1. С. 163-170.
URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_1_33

12. Бойко Л. І. Удосконалення обліку податку на прибуток в умовах реформування податкової системи України. *Таврійський науковий вісник*. 2021. Вип. 76. С. 349-354. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tavnv_2021_76_54

13. Буй Т. Г. Вплив податку на прибуток на економічне зростання в Україні. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія : Економічні науки. 2020. № 5(2). С. 113-121. URL.: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_5\(2\)__17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_5(2)__17)

14. Господарський кодекс України : станом від 27.05.2022 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. К. Парлам. вид-во, 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

15. Зінчук Т. В., Абрамова І. В. 2023. Концептуалізація сталості територіальних громад (на прикладі декомпозиційної моделі). *Економічні горизонти*. 4(26) (Груд 2023), 57–65. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(26\).2023.291790](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(26).2023.291790).

16. Кириллов О. О. Методика бухгалтерського обліку і фінансової звітності зобов'язань підприємства. *Молодий вчений*. 2019. № 1(2). С. 465 – 468. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_1%282%29__51

17. Ковальов В. В. Прибуток як чинник економічного зростання. *Таврійський науковий вісник*. 2022. Вип. 86. С. 240-244. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tavnv_2022_86_48

18. Ковальчук О. В. Застосування податкових пільг під час сплати податку на прибуток підприємств: шляхи вдосконалення українського законодавства з

урахуванням досвіду європейських країн. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 1. С. 115-118. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pjuv_2018_1_29

19. Колошко Н. В., Слободян Н. Г. Оцінка ймовірності банкрутства як метод прогнозування фінансового стану підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер. : Економічні науки. 2019. Вип. 33. С. 231 – 236. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2019_33_48

20. Кувалдіна О. О. Проблеми оподаткування податком на прибуток в умовах цифрової економіки та BEPS. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2020. Вип. 34. С. 128-132. URL.:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2020_34_23

21. Кувалдіна О. О. Податковий розрив з податку на прибуток підприємств: чинники та оцінка. *Економічний простір*. 2022. № 181. С. 60-63. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2022_181_12

22. Лук'янець С. О. Податок на прибуток підприємств як складова податкової системи. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Вип. 4. С. 82-86. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2017_4_21

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс" (Форма N 1) : затв. наказом Міністерства фінансів України. Від 19. 03.2013 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99#Text>

24. Непочатенко О. О., Мельничук. Фінанси підприємств : підручник. К: «Центр учбової літератури», 2013. 504 с.

25. Патинська-Попета М. М., Абрамова І. В. Удосконалення механізмів управління фінансовим потенціалом територіальних громад з урахуванням європейського досвіду. *Бізнес Інформ*. 2022. №8. С. 166–172. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-8-166-172>

26. Податковий кодекс України : станом від 15.05.2021 р. Верховна Рада України. Офіц. вид. К. Парлам. вид-во, 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

27. Подолянчук О. А. Прибуток підприємства в сучасних умовах ведення бізнесу: обліковий аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 15. С. 54-61.

28. Про бухгалтерській облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 01.07.2021 р. № 996-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

29. Рожко О. Д. Перспективи трансформації податку на прибуток у податок на виведений капітал в Україні. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2019. № 7(1). С. 17-21. URL.: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2019_7\(1\)__5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2019_7(1)__5)

30. Савицький І.Д. Аналітична оцінка рентабельності ТОВ "АВРОРА АВТО". Збірник праць учасників ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (27 жовтня 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 168-170 с.

31. Савицький І.Д. Особливості управління прибутком мікропідприємства Збірник праць учасників студентської науково-практичної конференції «Студентські читання 2023» (30 листопада 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. ____.

32. Савицький І.Д. Теоретичні аспекти формування прибутку на підприємстві. Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу : зб. праць учасників ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. (9-10 листоп. 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 329-332. DOI: <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.24658692.v1>

33. Самохвал Н. П. Особливості застосування підприємствами вексельної форми розрахунків. *Економічна наука*. 2012. № 22. URL : http://www.investplan.com.ua/pdf/22_2011/19.pdf

34. Фролова Н. Б. Оцінка податкового розриву по податку на прибуток у контексті збільшення фіскального простору. *Економіка і прогнозування*. 2021. № 4. С. 125-141. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2021_4_8

35. Хохлов М.П., Корнієнко О.С. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства. *Економіка в суспільство*. № 10. 2017. С. 402 – 407. URL : https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/70.pdf
36. Цивільний кодекс України від 07.05.2022 р. / Верховна Рада України. № 435-IV, 2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
37. Шавурська О. В. Оцінка ймовірності банкрутства як метод прогнозування фінансово-економічного стану підприємств. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 4. С. 22-28. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2020_4_5
38. Abramova I., Nedilska L., Kurovska N., Martynyuk H. (2021). Financial inclusion in the context of sustainable development of rural areas. *Management theory and studies for rural business and infrastructure development*. Vol. 43, No. 3, p. 328-336. <https://doi.org/10.15544/mts.2021.29> (WOS)
39. Dema D., Abramova I., Nedilska L. (2019). Financial and economic conditions of rural development in Ukraine. *Eastern Journal of European Studies*. Volume 10. Issue 1. С.199-220.
40. Zaburanna, L., Nedilska, L., Abramova, I., Kurovska, N., Martynyuk G. (2020). The development of the banking system in conditions of destructive impact of internal and external factors. *Scientific Horizons*. 03 (88), 7–18. doi: 10.33249/2663-2144-2020-88-3-7-18.